

Rømming – årsaker og tiltak

	ÅRSAKER	TILTAK
Hull i not	Feil konstruksjon av not	<ul style="list-style-type: none"> • Lage not etter Bransjestandard for nøter • Spesifisere hvordan nota skal lages og følge det opp • Unngå billig lin og svake konstruksjoner • Stille krav til notleverandør • Mottakskontroll av nøtene hos oppdretter • TYGUT
	Transportskade på not	<ul style="list-style-type: none"> • Finne andre måter å transportere not på, f.eks. i kar for å beskytte nota • Kontrollere nota før det settes fisk i den
	Hull i not ved utsetting	<ul style="list-style-type: none"> • Sjekke not med dykker / kamera før det settes inn fisk
	Mangelfullt vedlikehold av nøter hos eksterne	<ul style="list-style-type: none"> • Still krav til firma • Kontroll av not ved mottak • Inspeksjon før utsetting
	Lodd / begroing gnager hull i nota	<ul style="list-style-type: none"> • Riktig innfesting av lodd for å unngå gnag, opplæring nødvendig? • Lodd skal henge under nota for å unngå gnag • Fjerne skjell på ringer • Inspeksjon med dykker eller kamera
	Slitasje på grunn av strøm	<ul style="list-style-type: none"> • Tilpass størrelse på not til ring / bur • Riktig avstand fra tau til not • Riktig avstand fra lodd til not
	Slitasje ved dødfiskhåv	<ul style="list-style-type: none"> • Forsterking av not • Kontroll med dykker

	ÅRSAKER	TILTAK
	Propell driftsbåt	<ul style="list-style-type: none"> • Propellkorg på driftsbåter • Legge til anlegget riktig (vurdere strømretning) • Nota skal stå så rett som mulig i sjøen (lodd)
	Brønnbåt / andre båter lager hull	<ul style="list-style-type: none"> • God kommunikasjon med båt • Informasjon om fortøyninger etc. til båtfører • Båt bør ha moderne posisjoneringsutstyr • Alltid noen til stede fra anlegget ved anløp (må være faste folk), ta hensyn til vær og strøm • God nedlodding av nøtene • Sett fast båt i fortøyning (hovedfortøyning), ikke i merd • Sjekk not før og/eller etter brønnbåtbesøk
	Feil bruk av utstyr (f.eks til løfting av nøter)	<ul style="list-style-type: none"> • Opplæring • Bedre tilpasset utstyr
	Predatorer (sel, oter)	<ul style="list-style-type: none"> • Dobbel not mot sel • Elektrisk gjerde mot oter • Dimensjonering på notlin • Kraftig predatornett • Selskremmer (virker ikke alltid godt) • Impregnere nøter • Ta opp død fisk ofte • Avlede oter med mat
	Gamle nøter	<ul style="list-style-type: none"> • Strekktesting • Hyppigere utskifting av nøter • Forsterking av nøtene
Håndtering	Overlining av fisk	<ul style="list-style-type: none"> • Sy sammen nøter med kraftig tau
	Utstyr ikke tilpasset lokalitet	<ul style="list-style-type: none"> • Skaffe oversikt over miljøkrefter (strøm, vind, bølger) • Kjøpe anlegg tilpasset miljøkreftene • TYGUT
	Ekstremt vær	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlegg lokalitet før den tas i bruk • Inspeksjon ved meldt uvær, og etter uvær

	ÅRSAKER	TILTAK
	Arbeid / håndtering i dårlig vær	<ul style="list-style-type: none"> • Sette grense for værforhold • Må være godkjent av ledelsen
	Feil maskestørrelse på nota til smolt	<ul style="list-style-type: none"> • Tilpasse maskestørrelse til størrelsen på smolten • Bedre sortering av smolt • Kontrollere med kamera
	Overgrodd not ved notskifte	<ul style="list-style-type: none"> • Hyppig kontroll av begroing i kritiske perioder • Ha utstyr tilgjengelig når det trengs • Rengjør nota mens den står i sjøen • Anordning som kobler ut kran ved gitt belastning
	Løfter nota feil	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke feste i lin • Montere inn hemper til å løfte nota i
	Lodd med groe	<ul style="list-style-type: none"> • Avstand til not ved opphaling for å unngå riving • Lodd må ikke henge inne i nota
	Sleping av merd med fisk	<ul style="list-style-type: none"> • Tilpasse fart • Sjekke at det ikke er gjenstander som nota kan henge seg opp i
	Trenging av fisk	<ul style="list-style-type: none"> • Sjekk for hull før sammentrenging • Sjekk ny not • Viktig med gode rutiner
Havari/skader	For dårlig dimensjonert anlegg, fortøyninger, nøter	<ul style="list-style-type: none"> • Dimensjonere i forhold til de forhold som er på lokaliteten • Bruke nøter som lages i henhold til Bransjestandard for nøter
	Ujamn oppstramming av fortøyninger	<ul style="list-style-type: none"> • Bedre kjennskap til lokaliteten ved utsetting av fortøyningene • Alle fortøyningene på en side av et anlegg skal ha mest mulig like egenskaper: <ul style="list-style-type: none"> ➤ lengde ➤ type ➤ alder
	Dårlig ettersyn / vedlikehold fortøyninger	<ul style="list-style-type: none"> • Gode og systematiske rutiner for ettersyn og vedlikehold
	Mangel på kunnskap om miljøkreftene på lokalitetene	<ul style="list-style-type: none"> • Måle strøm på riktig måte • Bruke bølgekart / lokalkunnskap • TYGUT

	ÅRSAKER	TILTAK
	Flytende gjenstander	<ul style="list-style-type: none"> • Kontroll av nøter • Forsterking av nøtene
	Ising på anlegg (ising på stålanlegg kan skape tretthetsbrudd)	<ul style="list-style-type: none"> • Fjerne is • Slippe ned hoppenett • Bølgedemper som tar av bølgene som skaper ”skvetting”
	Feil fortøyning på anlegg / flåte	<ul style="list-style-type: none"> • Anlegg og flåter skal ha helt uavhengig fortøyning
Annet	Mangelfull kunnskap	<ul style="list-style-type: none"> • Opplæring
	Manglende rutiner for inspeksjon og kontroll	<ul style="list-style-type: none"> • Ledelsen må engasjere seg • Lage rutiner for de viktigste arbeidsoperasjonene
	Holdning til driftsrutiner	<ul style="list-style-type: none"> • Informasjon til ansatte • Kunnskap • Konsekvenser • Ledelsen har et viktig ansvar
	Påkjørsel	<ul style="list-style-type: none"> • Merking • Lys
	Fritidsfiskere som ødelegger nøter	<ul style="list-style-type: none"> • Avtale / info til turistnæringen lokalt • Brosjyrer fra FHL havbruk
	Sommervikarer	<ul style="list-style-type: none"> • Opplæring • Faste vikarer • Gi oppgaver etter kunnskapsnivå